

MARGUTIS

(Stankunas Photo)

JUOZAS ir MARIONA BAČIŪNAI

MARGUTIS

Published semi-monthly on the
15th and the 30th

ANTANAS VANAGAITIS
Editor-Publisher

Entered as second-class matter at
the post office at Chicago, Illinois
May 16th, 1928, under the act of
March 3rd, 1879. SUBSCRIPTION
PRICE \$2.00 per year, 10 cents per
copy. The publisher assumes no
responsibility for return of un-
solicited manuscript.

MARGUTIS, 6755 S. Western Ave.
Chicago, Ill.
Phone GROvehill 2242

Adv. Antanas A. Olis
Adv. R. A. Vasalle
Adv. A. Lapinskas
134 North La Salle Street
Room 1308
Telephone RANDolph 0332
CHICAGO, ILL.

Phone CANal 6122

DR. S. BIEŽIS, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street

Valandos: nuo 1—3 ir 7—8 vakare.
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį
Rez. 6631 So. California Ave
Telephone REPUBLIC 7868

Office Tel. HEMlock 5524
Emergency: Call MIDway 0001
Res. Tel. HEMlock 1643

Dr. Albert J. Valibus
PHYSICIAN and SURGEON
Valandos:

Nuo 1 iki 3 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
2408 W. 63rd St.

Ofiso ir Res. Tel.:
LAFayette 7020

DR. STANLEY NAIKELIS
PHYSICIAN AND SURGEON
3343 So. Halsted Street
OFISO VALANDOS:

Kasdien. Išskiriant Sekmadienius --
nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo
7 iki 8:30 val. vakarais.

REAL ESTATE
NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS
JOHN PAKEL

JOHN PAKEL

Statau visokios rūšies naujus na-
mus ant lengvų mėnesinių išmokė-
jimų. Darau visokį taisymo darba
be jokio cash įmokėjimo ant leng-
vų mėnesinių išmokėjimų. (Išgau-
nu geriausį atlyginimą iš Fire
Insurance Kompanijų dėl taisymo
apdegusių namų). Darau paskolas
ant naujų ir senų namų ant lengvų
mėnesinių išmokėjimų nuo 5 iki 20
metų. Reikale kreipkitės prie

JOHN PAKEL
Insurance and Loans
6816 S. Western Avenue
Phone Grovehill 0306

Kaip Pasigarsinti Per Radio?

Chicagos ir apilinkės Lietuviai

Telefonuokite GROvehill 2242

MARGUTIS

6755 SO. WESTERN AVENUE

MARGUTIS

Foremost Lithuanian Journal
of Music, Folklore and
Humor.

— Synchronized With —
Outstanding Radio Programs
Covering Homes of a Million
Lithuanians.

BAČIŪNŲ 25 METŲ VEDYBINĖS SUKAKTUVĖS

Juozas ir Marionos Bačiūnų užlaikomam rezorte, TABOR FARM (Michigano valstybėje), švęsta nepaprastai — dvi dienas sukvieštieji svečiai celebravo Juozo ir Marionos "Silver Wedding." Tas buvo geg. 16 ir 17 dd. Bačiūnai pagarsėjo vaišingumu, sukvieštus svečius koširdingiausiai, vaišingiausiai priėmė. Nuo valgių ir gėrymų, stalo lūžo, kaip lietuviai sako.....

Pokylis įvyko draugingoj nuotai-koj, be jokių formališkumų ir be kalbų. Tarpe didelio būrio ameri-

Juozas ir Mariona Bačiūnai, vestuvių dienoje, 25 m. tam atgal.

konų svečių, matėsi ir lietuvių. Dailavavo ir Lietuvos prez. A. Smetona atvykęs iš Clevelando. Su juo kartu atvyko DIRVOS redaktorius K. S. Karpius, inž. P. J. Žiuris, inž. Miliauskas ir kiti. Iš Chicagos atvyko Liet. konsulas P. Daužvardis, bankin. J. Mackevičius, dr. St. Biežis, MARGUČIO red. A. Vana-gaitis, fot. Stankūnas, V. Bartz, V. Pierzynskis ir jų žmonos, Mrs. L. Stankūnienė p. Bačiūnienės sesutė ir jų dviejų mamytė, taip pat

ir Bačiūno mamytė, na ir daug kitų artimų giminių, draugų ir pažįstamų, kurių Juozui ir Marionai Bačiūnams netrūksta. Kazimieras Sabaliauskas ("onkulis"), Al. Bačiūnas, M. Juozavitas, A. Tverijonas --- buvo svečių prižiūrėtojai-vaišintojai. Tiek lietuviai, tiek amerikoniai sudarė labai draugišką nuotaiką ir vaišinosi kai kurie net tris dienas. Tokios "sidabrinės vestuvės," retai kada pasitaiko. Tik Lietuvoje prisėdavo taip veselijoti.

Juozui ir Marionai palinkėta nuo kiekvieno ypatiskai geros sveikatos ir ilgai būti tokioj pat vaišingoj nuotai-koj. Valio Bačiūnams už jų LIETUVIŠKĄ ŠIRDĮ! Jų TABOR FARM rezortas yra garsus visoj Amerikoje. Pas Bačiūnus vasaroja amerikoniai iš įvairių dalių Amerikos. Per vasaravimo sezoną būna apie trys tūkstančiai vasarotojų. Daugumoj amerikoniai kiltavę, ne lietuviai. Ateinantį metą, Bačiūnai švęs 50 metų, TABOR FARM rezorto įkurtuves, nes rezortas pradėjo priiminėti svečius nuo 1893 m. Yra vasarotojų, kurie išbūna po kelias savaites.

Turbūt nerasime kito tokio didelio rezorto Amerikoje, kurio savininku būtų lietuviai. Juozas ir Mariona tuomi gali pasididžiuoti. Tūkstančiai vasarotojų visose Amerikos dalyse gyvenantieji, žino kad Bačiūnai yra Lietuvių kilmės! Apie Lietuvą ir lietuvių, vasarotojai gauna susipažinti iš esamos apie lietuvių literatūros, Tabor Farm rezorto knygyne ir skaitykloje.....

Daugiau tokių rezortų! Daugiau tokių lietuvių, kaip Bačiūnai! Juos žino ne tik visi lietuviai, bet ir daugelis amerikonių įžymių asmenybių. Bet apie tai kitą kartą.

Tuo tarpu linkime Jums ilgiausių metų! Būtų mums visiems labai malonu švęsti su Jumis kartu "Auksinės Vedybas". . . .

"VICTORY DAY" ...

Birželio-June 14 d. yra proklamuota kaip VICTORY DAY. Chicagoje bus didelės iškilmės SOLDIER'S FIELD sekmadieny popiet. Rengia dienraštis Chicago Herald-American.

Tos dienos programą girdėsite iš Margučio radio. Transliacija prasidės 1:15 P.M. (Margučio programos prasidės 1 val.) Būdami namie — pasiklausykite. Kalbės Illinois gubern. Green, Chicagos miesto majoras Kelly ir kiti aukšti valdžios asmenys, specialiai atvykę iš Washingtono.

Margutis girdimas sekmadieniais nuo 1 iki 2 val. popiet. Kitomis dienomis, kaip 9:30 iki 10:15 v. v. Penktadieniais būna extra programos nuo 7 iki 8 v. v.

Margučio radio programai aptarnauja 125,000 lietuvių ir yra VIENTELIS Amerikos Lietuvių oro bangomis leidžiamas laikraštis. Jis lanko savo klausytojus kas miela dienele, jau vienuoliktį metai.

Chicagoje ir kiti laikraščiai mėgino radijuoti, bet neišgalėjo. Vienas Margutis, su pagalba savo skaitytojų, radijuoja be sustojimo.

Radio programai leisti, kainuoja daug pinigų. Margutiečiai tas lėšas padengia, lankydamiesi į tas biznio įstaigas, kurios garsinasi su Margučiu.

Margutis pirmas pradėjo leisti kasdienines radio programas nuo bal. 11 d., 1932 metų. Per tą laiką "išleista" sykiu imant ir iš kitų radio stočių, apie puspenkto tūkstančio radio "leidinių —Nr." iki birželio mėnesio.

ANTANO OLŠAUSKO GYVENIMO APŽVALGA IR NUOPELNAI LIETUVIŲ TAUTAI

(Tęsinys iš pereinamo Nr.)

PIRMASIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS CHICAGOJE

Idomu, kad laikraštis "Lietuva" išaugo iš "Nowe Życie" spaustuvių.

Subankrutijusio laikraščio "Nowe Życie" spaustuvių atpirko du raidžių rinkėjai, lenkai, ir jie leido socialistų pakraipos laikraštį vardu "Reforma." Per keletą mėnesių leidėjų fondas išsibaigė ir "Reforma" sustojo. "Reformas" spaustuvių pirko 3 lietuviai: Stasys Rokošas (Rokosz, Ragaišis), Antanas Steponavičius ir Savickas. Visi 3 buvo politikai, jie stengėsi patekti valdžios tarnybon, todėl jiems buvo reikalingas laikraštis, su kurio pagalba galėtų veikti. Tad jie numarinant socialistų "Reformą" atgaivino ir pradėjo leisti ją toliau, tik jau ne socialistų pakraipos. Redaktorius buvo rimtas, gabus vyras Nagiel'is, tad "Reforma" dabar buvo rimtas ir žmonių mėgiamas laikraštis. Vyriausias raidžių rinkėjas buvo A. Olšauskas. Po kiek laiko susiorganizavo lenkų raidžių rinkėjų sąjunga (uniija) ir leido savo laikraštį "Sztandar" (sąjungos organą). Jie ir paviliojo "Reformas" redaktorių Nagielį "Sztandar'ui" redaguoti. "Reforma" gavo naują redaktorių, Rybakovskį. Rybakovskis buvo karštas socialistas ir "Reformą" jau vedė socialistų dvasioje. Buvo didelis kapitalistų, kunigų ir bažnyčių priešas. Kartą jis įdėjo "Reformoje" didelį paveikslą, vaizduojantį šv. Stanislovo lenkų parapijos visą komitetą su kiaulių, asilų ir kitų gyvulių galvomis klūpojančią ant laiptų prieš šv. Stanislovo bažnyčią. Būrys lenkų su šluotomis ir lazdomis įsiveržė į "Reformas" redakciją, apkūlė redaktorių ir kitus, išdaužė langus, išbarstė raides. Redaktorius pabėgo ir daugiau negrįžo, ir "Reforma" jau daugiau neišėjo. Iš leidėjų bendrovės pasitraukė Steponavičius ir Savickas, liko tik vienas Rokošas su sugriauta "Reformas" spaustuve. Taip apleista spaustuvių stovėjo pusę metų.

"Reformoje" darbo netekęs, Olšauskas nuėjo dirbti į stiklų fabriką. Kartą Rokošas, susitikęs Olšauską, nusiskundė, kad jis turi didžiausio vargo su apleistos "Reformas" spaustuve: pusę metų moka nuomą, niekas spaustuvių neperka ir nežino kur ją dėti. Olšauskas pamastęs sako: "Leisk lietuvišką laikraštį, gal išsimokės." Rokošas: "Gal išsimokėtų, bet kur gauti lietuviškam laikraščiui redaktorių?" Ol-

šauskas patarė kviesti Joną Grinių, bet Rokošas nenorėjo, nes Grinius buvo toks pat socialistas, kaip ir Rybakovskis, kuris "Reformą" nubankrutijo, ir pyko ant Griniaus dėl kitokių priežasčių. Bet Rokošas pagaliau sutiko kviesti Grinių ir leisti lietuvišką laikraštį. Netrukus Rokošas vėl atėjo pas Olšauską ir klausė patarimo

A. OLŠAUSKAS 1893 metais.

dėl laikraščio vardo ir pigesnio buto spaustuvei. Olšauskas pasiūlė laikraštį pavadinti "Lietuva." Rokošas sutiko. Spaustuvių Olšauskas patarė perkelti į čekų Zajcek'o rūšį (beizmantą) prie 18-tos gatvės ir Blue Island Ave. Rokošas tuojuo spaustuvių perkėlė į minėtą rūšį, pasamdė Grinių redaguoti, Olšauską ir lenką Švanek'ą raides rinkti ir 1892 m. gruodžio 6 d. išėjo "Lietuvos" pirmasis numeris.

Pasirodęs pirmasis "Lietuvos" numeris rado žmonių pritarimą, ir prenumerata pradėjo pamažu plaukti. Viena lietuvių draugija iš Cleveland, Ohio, (Klyvlando) išsyk atsiuntė 30 dol. savo narių prenumeratams. Laikraštis galėjo gražiai plėtotis. Bet redaktorius Grinius nekentė Rokošo, o Rokošas — Griniaus; todėl Grinius rengėsi koki nors "šposą" Rokošui iškrėsti. Iš New Yorko atvažiavo pas Grinių vaikas, Vincas Žaliauskas. Pasisakė, kad turi 200 dol. ir norėtų čia koki nors biznį pradėti. Grinius jam sako: "Pirk laikraštį "Lietuva"; tai aukso maišas." — "Bet ar leidėjas parduos," — klausia Žaliauskas. Grinius atsako: "Aš pasirūpinsiu, kad jis turės parduoti." Jis išspausdino kelis šimtus atvirukų ir išsiuntinėjo juos visiems "Lietuvos" skaitytojams. Atvirukai buvo šio turinio:

"Nesiunskit prenumeratos, nes "Lietuvos" leidėjas Rokosz yra "naujalenkis," praskolinęs, tai skolininkai paima laikraštį ir jūsų prenumeratą."

Naujalenkais vadinta tie lietuviai, kurie mėgo vartoti lenkų kalbą. Rokošas namie lenkiškai kalbėdavo su žmona lenke. Gautus atvirukus prenumeratoriai gražino leidėjui Rokošui, klausdami, kas darosi, ar tikrai skolininkai paima laikraštį ir jų prenumeratą? Bet Rokošas tylėjo: mat, jis jau pirmiau buvo suvokęs, kad Grinius perša Žaliauskui pirkti "Lietuvą," kurią jis norėjo parduoti, nes matė, kad tokio redaktoriaus (kaip Grinius) vedamas laikraštis negyvuos. Jau "Reformos" leidimas jam per daug įgriso, jis tik ir laukė, kad Žaliauskas ateitų pirkti; todėl jis apsimetė, kad apie tuos atvirukus nieko nežino.

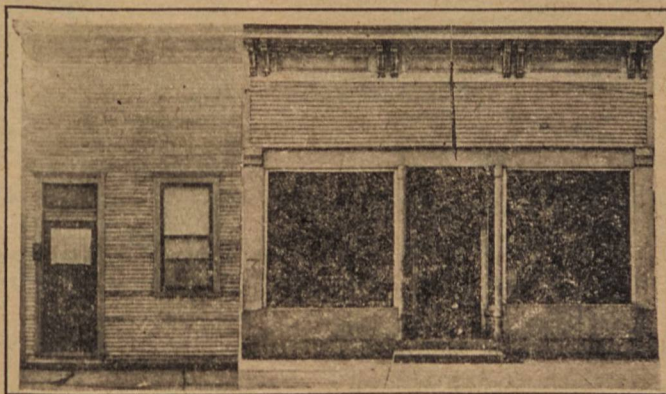
Pagaliau Žaliauskas atėjo pas Rokošą ir po ilgų derybų įsiūlė 500 dol.: įmokės 200 dol. pinigais ir 300 dol. sumai duos spaustuvės įkaitą-paskolą (chattel mortgage). Rokošas buvo išleidęs "Lietuvos" tik 8 numerius.

Žaliauskui nupirkus "Lietuvą," redaktorius Grinius liko faktišku jos šeimnininku. Tuojau atstatė nuo darbo Olšauską ir Švaneką kaipo "neištikimus," o jų vieton pasamdė niekad spaustuvėje nedirbusius savo draugus socialistus. Be to, Rokošui dar šitokias "išleistuves" iškėlė. Radęs tarp senų "Reformos" klišių vieną, vaizduojančią mėsinių, užsimojusį su kirviu kapoti mėsą, įdėjo laikraštį su tokiu parašu: "Tikri lietuviai paėmė laikraštį "Lietuvą" į savo rankas ir su kirviu vėja laukan naujalenkį Rokoszą." Dar prieš tai Rokošas pyko ant Griniaus, bet ši kliše su tokiu parašu labai erzino Rokošą ir už tai jis ieškojo progos Griniui atkeršyti.

1893 m. pradžioje lietuviai pradėjo steigti pirmą lietuvių parapiją Chicagoje. Jie pirkė Bridgeporte didelį žemės sklypą, perkėlė ant jo iš liuterių pirktą medinę mokyklą ir joje įsteigė pirmą lietuvių bažnyčią Chicagoje. Grinius sumanė perkelti "Lietuvos" spaustuvę prie bažnyčios; čia jis tikėjosi didesnio pasisekimo. Ir perkėlė ją, nesiklausęs Rokošo. Pagal Illinois valstybės įstatymus, perkelti įkeistą spaustuvę be paskolos-įkaito savininko leidimo reiškia išvogti įkeistą turtą. Tada Rokošas paėmė konstabelį ir su revolveriais užklupo tariamuosius vagius, išvogusius įkeistą "Lietuvos" spaustuvę, išvijo leidėją, redaktorių ir kitus ir spaustuvės duris užrakino. Tariant, atėmė išvogtą turtą. Taip pasibaigė Griniaus ir Žaliausko "Lietuvos" leidimas. Žaliauskas išleido tik 4 "Lietuvos" numerius: 9, 10, 11 ir 12. Tuo būdu "Lietuvos" spaustuvė vėl teko Rokošui.

Žaliauskui pirkus "Lietuvą," Olšauskas liko nuo darbo atstatytas. Jis nusišamdė mažą trobelę prie Halsted gatvės (kur dabar stovi Lietuvių Auditorija), pirkė iš "Vienybės Lietuvininkų" knygų už 35 dol. ir įsteigė knygynėlį. Tai buvo pirmasis lietuvių knygynas Čiicagoje. Žinoma, iš tokio knygynėlio Olšauskas negalėjo gyventi; todėl jis prisikraudavo tų knygų pilną lagaminą ir eidavo per lietuvių namus jas pardavinėdamas.

Rokošas dažnai ateidavo į Olšausko knygynėlį ir vėl skųsdavosi, kad atimtą iš Žaliausko "Lietuvos" spaustuvę neturi kur dėti, ir dabar siūlė Olšauskui pirkti. Olšauskas neturėjo pinigų ir nenorėjo pirkti. Bet pagaliau Rokošas susirado pirkėjus: Petrą Zacharevičių (tėvą J. V. Zacharevičiaus, kuris dabar turi apdraudos ir nuosavybės pardavimo įstaigą, "real estate," prieš šv. Jurgio bažnyčią) ir Simaną Lelešį. Šie abu dirbo senų popierių fabrike. Lelešius jau turėjo 200 dol., o Zacharevičius, turėdamas di-

"Lietuvos" redakcija A. Olšausko 1894 m. išrenduotam name prie 942 West 33rd St.

dele šeimą — 6 vaikus ir žmoną, pinigų neturėjo. Bet Rokošas pardavė jiems "Lietuvą" ir be pinigų; pirkėjai turėjo mokėti tik po 35 dol. mėnesiui už tą 300 dol. įkaitą-paskolą, kurią Rokošas buvo davęs Žaliauskui. Jiedu sutiko su šiomis sąlygomis ir perkėlė spaustuve iš So. Halsted gatvės nr. 3311 į 33 gatvelę (33rd Place) nr. 933, į mažą 3-jų kambariukų trobelę, priešais dabartinės Armour'o mokyklos. Čia pradėjo toliau leisti "Lietuvą" nr. 13. Zacharevičius redagavo, lenkai Švanekas ir Sosnovskis raišes rinko, Jonas Aleksandravičius (ką tik iš Lietuvos atvažiavęs gimnazistas) stjo mokyti raidžių rinkti, o Lelešius, kaip bemokslis, dirbo fabrike, kaip ir pirmiau. Lelešius mokėjo darbininkams algas, redakcijos nuomą, pirkė popierių ir visas kitas išlaidas atlygindavo. Bet jam įgriso mokėti. Darbininkai, negavę algų trečią savaitę, metė darbą ir sustreikavo. "Lietuva" sustojo. Ir Zacharevičius ir Lelešius neturėjo pinigų. Zacharevičius su Lelešium išleido "Lietuvos" tik 10 numerių: nuo nr. 13 iki nr. 23. Ir vėl "Lietuvos" spaustuve grįžo Rokošui.

(Bus daugiau)

DEDIKACIJA ĮATMINIMUI ANTANO OLŠAUSKO KORIFĖO LIETUVIŲ IŠEIVIJOJE

Ant Olšausko kapo — jis to vertas yra, dedu lau-ro lapų. Skamb' jam mano lyra, kaip del mūs didiko, reiškia: Korifėjo, kuris čia, Amerikoje savęs neb'gailėjo. Dirbo naudai mūsų daugiau negu savo, savuoju tai triūs, daug mums paaukavo knygų bei knygelių, nadingų, mokslinių, įvairaus turinio... O laikraštis ano, vadintas "LIETUVA" kur's tikėkit mano žodžiais, gaila!... Žuvo...

Olšauskas buvo tartum šviesa saulės — švietė minias. Tas yr' šventa tiesa! Jis yra mūsų tėvynės didvyris, kaip yra garsusis Maironis, kurio aukso lyra skamba, džiugina mūs' žmones, nors ir karste guli, kaip Olšausko esmė, bet visi, ne tuli, jaučia jį jo giesmėj...

Tai jaus ir velionį, Olšauską Antaną (kaip jaučia Maironį) ir gerbs visi aną taip čia, Amerikoje, kaip krašte Mindaugo, kur šio mūsų didiko esmė, gimė, augo...

Kazys Vidikauskas,
Buvęs "LIETUVOS" Bendradarbis.

"SILVER WEDDING" DAINA

Gaida: "Darling, I am growing old."

Saulė leidžiasi už šilo,
Gėsta dienos šviesuma.
Taip ir aš gėstu, brangioji,
Su meile širdy jauna.

Aš žiūrėdamas į tave,
Menu jaunas dieneles,
Kaip tave aš pamylėjau,
Dainavau tau daineles.

Nesugryž laikai jaunystės,
Žydžiu aš, kaip obelis —
Sidabru plaukai dažyti...
Sėsta tavo vyrelis.

Paveikslas vestuvių Juozo ir Mariono Bačiūnų, fotografuotas vedybų dienoje, bal. 25, 1917 m. Vidury Juozas ir Mariona Bačiūnai, iš kairės — M. Rožanskis su žmona, iš dešinės — J. Lipskis su žmona. Vestuvių pabroliai ir pamergės.

REIKŠMINGOS SUKAKTUVĖS

Šių metų balandžio 12 d. suėjo dešimts metų, kaip Margutis kas vakarą, (išskyrus sekmad. — 1 p. m.), per radio duoda lietuvišką programą.

Reikšmingos tai sukaktuvės!

Kai mirė didieji mūsų tautos veikėjai: Tumas-Vaižgantas, Maironis, kad supažindintų visuomenę su jų veikla ir tinkamai apvertintų jų darbus, Margutis pašventė net visos savaitės savo radio programą.

Tokį pat atsinešimą Margutis savo radio valandoje parodė ir link kitų mūsų tautos žymiųjų žmonių (Dariaus-Girėno žuvimas 1933 m.)

Į kiekvieną didesnę mūsų tautos įvykį Margutis, radijuodamas, atsineša su tikrai jautria patrijotiška širdimi.

Per dešimts metų Margučio radio valandos klausydami, mes apsipažinome su didžiais mūsų tautos žmonėmis — poetais, muzikais, kompozitoriais, rašytojais, visuomenės veikėjais ir visais, kurie tik dirbo lietuvių vybei.

Per dešimtį metų Margučio radio valanda informavo, linksmo Chicagos ir apylinkės lietuvių — gaivino mūsų tautinę sąmonę ir, savo šauniais parengimais kėlė mums tautinę savigarbą.

Per dešimtį metų Margučio radio valanda mokė mus, kaip užlaikyti sveikatą, kaip išpajoti legalius klausimus ir kaip būti gerais lietuvių patrijotais ir gerais Amerikos piliečiais.

Mes, lietuviai, esame labai geri įvairių "izmų" garbintojai. Socializmas, komunizmas ir visi "izmai" mūsų eilėse randa sau širdingų sekėjų. Ir didžiausia tautos nelaimė mūsų "izmams" pasišventimo ir griežto partyviškumo visai neapge-

sino. Partyviškai žmonės informuojami ir tik partijai ištikimais būti mokinami.

Tai liga, kuri mūsų tautai garbės nedaro.

Ypač šiuo neramiu laiku, kada visame pasaulyje verda žūtutinė kova, reiktų mums "izmus" pamiršti ir savo tautos reikalus arčiau širdies laikyti. Po šios suirutės visų tautų likimas bus dedamas ant svarstyklių. Ateis sprendimo valanda ir mūsų tautos likimui. Taigi mums reikia prisiruošti. Mums reikia žinoti savo tautos reikalus ir būti vieningiems.

Vienintelis ginklas, kokį šandien mes galime nešioti, randa si ne kitur tik mūsų pačių sieloje. Tasai ginklas tai mūsų sąmoningumas savo tautos reikaluose. Tai tinkamas nusistatymas, — tinkamos tautos reikalų pažinimas ir jiems pasiaukojimas.

Kurie tą ginklą turi, neprivalo leisti kad jis rūdytų. Privalo pulti, kad kuo daugiausia lietuviškų širdžių užkariautų — prie vieningo, kilnaus tautinio darbo patrauktų!

Margučio radio valanda nuolatai mus mokė ir moko ne partyviškai, bet lietuviškai žiūrėti į malonias ir skaudžias mūsų tautos pergyvenimo valandas.

Margučio radio valanda nuolatai mums primindavo, kad, nežiūrint kokia valdžia Lietuvoj tebūtų, bile tik lietuviška — bile tik patys lietuviai Lietuvą valdo, tai ir gerai.

Tikiu, kiekvienas sveikai protąs lietuvis sutiks, kad mes, išeiviai, vien tik taip į Lietuvą ir jos valdžią turime žiūrėti. Lietuvos žmonės sau valdžią renka, ir iš Lietuvos gyventojų ta valdžia susideda. Taigi tik Lietuvos žmonėms valdžia, o mums tai tik Lietuva.

Chicaga tai didžiausia lietuvių kolonija visame pasaulyje.

Svarbu, kad čionai lietuviai apie savo tautos reikalus bešališkai ir teisingai būtų informuojami. Svarbu, kad mes būtume mažiau partyviški, daugiau lietuviški. Kas gesina mūsų partyvišką karštį, tas dirba dėl gražesnės mūsų tautos ateities. To darbas yra šventas!

Margučio radio valanda, sukelusi daug žymių jėgų, tą darbą jau dirba per dešimtį metų. Čikagos lietuviai galime sveikinti tos radio valandos leidėją p. Vanagaitį ir visą jo štabą. Jie ne vien linksmina, informuoja, pataria ir pamoko, bet jų darbuotė — tai galinga jėga, vedanti prie to, kas lietuviška, kas gera.

A. J. Žvirblis.

STASYS LITVINAS

sako:

Pavasaris jau čia. Aptaisykit namą! Lentos, Balkiai, Durys, Langai ir visokia medžiaga. Kreipkitės į —

Carr-Moody Lumber Co.

3039 S. Halsted St. VICTory 1272
Chicago, Ill.

DĖDYTĖ JERONIMAS RAŠO.

Sveikučiai!

Tai ir po Sekminių. Šimet Chicagoje buvo ankstybas pavasaris. Viskas taip gražiai sužaliavo, kad negali atsigerėt. Daržuose jau ir cibuliukų gali pasirašyt ir ridikučių ir salotų. O tie jauni cibulių laiškai, tai nesvietiškas gardumėlis, kaip pasispirgini juos keptuvė su spirgučiais! Arba pirmieji salotų lapeliai su rūgščia smetona — gali liežuvį nuryt bevalgdydamas. Atsimenu, dar mažas buvau, mama vis būdavo paspirgo cibulių laiškų su spirgučiais, kiaušinėlių iplaka bulvių sušildo ir... pietūs geresni už karaliaus... Na, o kaip išverda "karkutę" į barščius, dar prie jos keletą "čielukų," paskui tik ką sulapojusių salotų su smetona, tada ir mirdamas gali valgyt... Dabar mes, Amerikoje, taip pripratome prie žalėsių, kad mums vistiek ar žiemą, ar rudenį, ar pavasarį — visada turime ir cibuliukų ir salotų ir net rūgšios smetonos. Nemoka įvertint to viso.

Užėjus karui, jau pamažu pradėdam "čėdyt" — taupyti, pagarbų laikyt žaliąsias gėrybes ir kitus valgomus daiktus. Ir gerai. Juk kiekvienas cibuliukas, salota, sviesto šmotelis, pieno lašelė, mėsos kąsniukas yra Dievo dovana. Žmogui ima daug laiko, kol tie valgiai patenka ant torielkos. Tik miesto gyventojai nemoka įvertint valgomų daiktų, ba jie nežino kaip sviestas pasidaro, kaip cibilis už-

auga arba "porkčapas" atsiranda. Yra daug tokių neišmintingų valgytojų, kad jie be sąžinės mėsą ar kitką, nečėdyja: pagnaibo, pakrapšto tokiam "porkčapui" arba "steikui" kur nors ir palieka... Vienas negal daug valgyt, kitam "perfat," dar kitam nedakeptas ir t. t., ir t. t. Yra paskui tokių, katrie negal valgyt tą valgią pašildytą: ką valgė pietums, tai nevalgys vakare. Bet dabar ateis laikai, kad ir ant rytojaus ir poryt pasišildę valgys, jei tik gaus...

Jau cukrų sutvarkė, sutvarkys mėsą ir kitus valgius. Amerikoje tiek daug visko buvo ir yra, kad jokios pagarbos valgiams neduoda. O tai miestiečiai yra tie niekintojai valgių! Jie taip įprato "mest į garbidžių," kad nepaiso ar gali sunaudot ar ne. Yra šeimynų, kuriose šunys ar katės, nupenėti kaip paršai. O kas iš jų nauda?

Na, bet aš ir vėl, kaip aną kartą, išvažiavau į kitą kelią, kuriuo buvau pasirengęs važiuot. Aš norėjau parašyt jums apie tai, kaip Margutis atsirado. Aną dieną turėjau pasikalbėjimą su Margučio redaktorium ir jis man štai ką papasakojo. Sako, laikraštuką jis senai buvo sumislijęs leisti, kaip tik pradėjo kreveziot litaras. Kada atvažiavo į Ameriką, tai jis rado išleistas dainas. Tos dainos buvo "Stasys," "Dul-dūdelė" ir "Godelės"... Jas išleido Ks. Strumskis iš Brooklyno. Paskui jis išleido ir daugiau. Vieną gražią dieną, sako redaktorius, beviešint pas Juozus Bačiūnus Tabor Farmoj, užėina mintis išleisti dainų knygelę. Bačiūnui patiko toks sumanymas. Jis liepia surašyt ką nori spausdint ir po savaitės, po kitos jau pasirodo "Vanago Plunksna" (toks užvardijimas buvo to pirmo laikraštuko knygelės). Vanago Plunksna greit prasiplatino tarp visų Amerikos lietuvių. Keturi tūkstančiai kaip bematant išparduoti po kolonijas bevažinėjant su koncertais...

Štai gavau vieną knygutę tos "Vanago Plunksnos" ir siunčiu per laišką, pradžią. Koks to "laikraštuko" buvo "įdjotorijalas" ir koks "funiškas" aprašymas iš kelionės į Pacifiko Vandenyną. Gal jums bus įdomu pasiskaityti Margučio redaktoriaus kelionė ir jo parašytos eilės, kaip ir deklamacija apie Pa-

cifiką — "senelį vandenų." Žinoma, tas eiles išsyk sunku sugrabaliot. Reikia kelis sykius paskaityt, tada supranti kaip "kalbėjosi" Vanagaitis-Vanagas su Pacifiku. Jis ve kaip rašo:

ATSIMINUS PASIKALBĖJIMĄ SU PACIFIKU

1925 metų vasarą, turėjau laimės, pastudijuoti Amerikos geografiją. Draugijėlė iš keturių asabų: Dr. K. Pakšto su žmona ir Antano su Peliksu, išvažiavo, gavę seną "skrepą," arba dar tikriau pasakius, "džionką," į tolimus Amerikos vakarus geografijos mieruoti. Buvo rengiama didelė ekskursija, bet kol reikėjo važiuoti — suliesėjo.

Tos kelionės aš neužmiršiu ir numiręs. Ji turėjo tiek "trobelių," kad ant jaučio skūros neužrašytum. Tai buvo "flattajerių" demonstracija. Tiek flattajerių turbūt niekas neturėjo. Važiuojant atgal, pradėjom net dainuoti:

Flattajer, flattajer flatajer bran-
(gus,
Flattajer, flatajer, flattajer mei-
(lus.

Vadinasi, vadindavom "meiliu," kad tik "neflattytų." Na, tiek to. Antras "trobelis," tai buvo su "inžinu." Iš Sacramento (California) važiuojant į San Francisco, mūsų "inžinas" pradėjo "klarkuoti." Po 10-15 mailių važiuojant — nieko, bet greičiau — nepermaidajamas klar, klar, klar... klarkia ant visos apielinkės. Aš tą klarkavimą pakrikštinau "kruket letter."

"Kruket letter" man įstrigo galvon pervaziavus Mississipi upę. Misiukė Onutė Pakštienė, mane supažindino su slebeziujimu Mississipi. Ji mokykloje taip slebeziudavo: em ai, kruket letter, kruket letter, ai pipi, ai. Tą įdomią slebezių, aš gana greitai "spelindavau." Tokiu būdu, mūsų ekspresas "kruketleriavo" tol, kol neužmokėjom 30 dolerių sąskaitą.

Bet-gi prie reikalo stumsimės. Nuvažiavus San Francisco, radom lietuvių ir nekurie pasiėmė mus "šėryboms." Aš su Zaleckiu, papuoliau pas J. Kazlauską. Gyvenom labai gerai. Kaip rytoj, aš smaniau padaryti vizitą Pacifikui. Visą kelią apie jį tik ir svajojau. Išklašinėjęs kelio, mėginau vienas keliauti iš Oakland į San Francisco. Viskas gerai pavyko, tik "strytkaris" apvilė. Dar mano vienas žioplumas. Namiškiai pūrodė man paimiti "strytkarį" "ošin," tai girdi, nuvež prie pat Pacifiko.

Prie uosto laukiau, laukiau. Praėjo daugybės "strytkarių," bet su užrašu "ošin" — nemačiau. Žinodamas apie Golden Gate Parką, kuris prieina prie Pacifiko pajūrio ten vežiantį "strytkarių."

Nuvažiavau. Pacifiko nemačiau. Jis, pasirodo, buvo už kokių 6 mailių. Juokas, juokais, bet aš užsispyriau būtinai nueiti. "Stytkarių" jokių nebuvo. Ėjau, ėjau, net kojas įskaudėjo. Galop, užlipęs ant vieno kalno, pamačiau pro rūkus vandenyną. Bet vistiek dar toli buvo.

Mano kelionė užėmė 5 val. laiko, kol aš išvydau Pacifiką. Būčiau atlikęs tą maršrutą į 2 val. daugiausiai, bet nedasiprotėjau pažiūrėti į užrašą "ocean." Man ir nesisapnavo, kad okeaną gali vadinti "ošin." Tai-gi tas "ošin" man kainavo du viedru prakaito, 10 svarų taukų, pusę colio puspadžių ir milijoną bačkų velnių, bei kitokių praeiksmų.

Dzievaž, tai buvau "glupas daikts," anot Duonelaičio. Jeigu aš negalėjau dasiprotėti, kad "ošin" yra okeanas tai man tuokart reikėjo — "ausis pridėti".

(Deklamaciją apie Pacifiką įdėsi-me sekančiam Marguty — Red.)

Labai norėčiau ir daugiau kaip ką parašyti jums, bet mintys kasžin kur išskrido. Lakioja kaip bitutės po visą pasaulį. Negaliu jas suprašyti į konferenciją. . . Viena mintis nutūpė ant Draugo redaktoriaus nosies. Vis tik, pasakysiu, "pajuto" pons redaktorius. Tuojau papurtė nosį ir net pyktelėjo. . . Už mane, pasirodo, nukentėjo visas Margutis ir Vanagaitis. . . Nori Margučiu užmest kaltę už "purvinimą" Draugo redaktoriaus, kad jis susidėjo su socialistų laikraščio redaktorium "dirbt Lietuvai vaduoti darbą". . . Tai jau pasakysiu, nei šis, nei tas, toks "pasiteisinimas". . . Pats pons redaktorius netiki tokiam "susidėjimui." Argi katalikams dera eiti su socialistais vaduoti Lietuvą? Pats redaktorius "juoda ant balto" atspausdino Draugo 102 Nr. iš Gegužės 1 dienos, šiuos žodžius: . . . "Iš socializmo išaugęs komunizmas, nacizmas ir fašizmas — tai siaubas ryšų tautų laisvę, nepriklausomybę, žmonių laisvę ir gerovę. . . ." Mano supratimu, jeigu žmogus tą rašo, tai ir tiki tam. . .

Kaltint Margutį ir Vanagaitį už mano "patėmijimą," nereikėtų. Vi-

si žinom kad tas laikraštis, su kurio redaktorium susidėjo Draugo redaktorius, yra socialistų laikraštis ir pats redaktorius visur aiškiai pasisako esąs **socialistas** ir vadovauja net keturioms, ar kelioms kuopoms. . . . (!) . . . Jeronimas neužgavo rašydamas Marguty Draugo redaktorių, tik nusistebėjo, kodėl taip elgiamasi? Vienoj vietoj rašo kad negalima bendrauti su socialistais, o kitoj vietoj — gauna "dispensą" su vardu "politika" ir jau pasidaro "frentai."

O kad iš prof. Pakšto aš stebiuosi delko jis dalyvavo lenkų mitinge, tai ne tik aš vienas. Šimtai tūkstančių lietuvių stebisi ir net piktinasi tuomi. Pats socialistų laikraštis pasipiktino irgi, dėdamas aprašymus savo korespondentų. . . .

Rašyt, kad "iš bolševikų pasisavintas kitų žmonių purvinimas" tinka Margučiu, irgi neteisinga. Kas-ne-kas, o Draugas ir socialistų laikraštis, tokių "pavyzdžių" davė net perdaug. . . . Mums patys Draugo šalininkai piktinasi tuomi). Margutis, toli gražu, "prilygsta" tokiai spaudai, kuri dergia buvusius Lietuvos Nepriklausomos valstybės steigėjus. Vienas dvasiškis labai teisingai yra pasakęs, tą aš girdėjau savo ločnoms ausims: Jau perdaug rašo apie "**vieną medalia pusę**" Juk Lietuvos prezidentas turi ir kitą, **gerąją** medalia pusę, apie kurią nič-nieko nerašo"

Kas gali sakyti apie prof. Pakštą kad jis blogai rašo ar prelekcijas skaito? Ne! Jis, sakysim, yra puikus profesorius, kaip ir Vanagaitis "dzimdzi-drimdzi" arba "muzikos darbuotojas," bet ar gi jis yra toks politikas, kad visi turi paskui jį sekti ir veikimą užgirti? Pats pons Draugo redaktorius to neužgirs. Aš "bečinu" čielą "keisą" Tavern Pale alučio.

Na, misliju, kad šiam sykiui užteks. Nevarginsiu jūsų akis. Popiera prasta, litaros mažos, tai perilgai skaityt negerai: akys genda. Tik tie gali skaityt gerai, katrie su Černium yra turėję "deitą" akis duot išegzaminuot. Su akiniais, pusė bėdos skaityt. Vistik, sakysiu, tie akiniai (mano tėtis sakydavo "akulioriai") yra geras išmisas. Dabar, sako, yra tokių "akuliorių," per katruos iš padangių skraidydami mato, kas ant žemės yra. Mato miestus, kaimus, žmones. Ot, išmisas! Aš pažįstu vieną Baltramiejaus "frentą" Armoškaitį, kuris dirba prie tokių "akuliorių." Sako, kad iš viršaus geriau gali matyt viską, kaip nuo žemės paviršiaus žiūrint. Jau dabar, sakysiu, tie mokyti žmonės viską išmislys. Jeigu ir toliau taip išmislios, tai bus svieto pabaiga netoli. Juk jeigu jau viską gali išmislyt, tai ir svieto pabaigą išmislys.

Well. suku atgal minčių vėžimėlį ir važiuoju pas savo Daratą. Nepykite kad aš taip ilgai jus varginau su savo laišku. Kitą syk parašysiu trumpesnę. Sveikinu su šv. Antanu ir su visais kitais šventaisiais, katrie bus birželio mėnesy. Jau kad turėsim varduvių, tai per visą mėnesį. . . .

Jūsų JERONIMAS.

SANDARA

Tautinės Sandaros Organas.

Metams kainą \$2.00

Red. M. VAIDYLA

Adresas: 840 W. 33rd Str.

Chicago, Ill.

ANTON OLSZEWSKI-OLŠAUSKAS

HIS ACCOMPLISHMENTS - HIS IDEALS

(Continued from last issue)

(From the book published by Joseph Bachunas)

With the tidy fortune of 300 rubles at his command, his entire worldly wealth, Anton Olszewski set out for America, the Land of Opportunity, where everyone soon became wealthy, where any hard-working man could soon acquire his own estate, his own Paradise.

He arrived in Plymouth Pa., during April, 1889, disappointed to learn that his relative was not a great owner of estates, but a fairly-prosperous "saloon" keeper. Of course, his most important object was to start acquiring the wealth that he had heard so much about, so he sought employment. In a very short time, he learned, to his sorrow, that the only kind of employment available in that vicinity was coal mining, and for that he was not suited, because of his weak health.

But, he decided, he would like to be a printer. Gathering together all copies of the newspapers that his relative received, Anton wrote a letter to each of the publishers, explaining that he had only recently arrived from Lithuania, that he was a willing worker, that he wanted to learn to be a printer, and that the amount of salary was of small importance.

Fate decided that his first place of employment in America would be in Chicago, where he was destined to spend the remaining portion of his life. The "Gazeta Polska" offered him a position as "book-press feeder," at \$5.00 per week. This was his opportunity to learn to be a printer. He accepted the offer, coming to Chicago and worked diligently at his new "job."

10 months passed by. By now, Olszewski had decided that he knew all about the printing business, and it was time to get a raise in salary. His superiors thought different, for reasons of their own, so Olszewski left. He secured a position with "Dziennik Chicagoski" setting type by hand for a text book, "The History of Poland." He knew very little of the Polish language, naturally he made many mistakes, so his salary was set at \$4.00 per week. After a short time, he decided that it would take at least two or three years to learn the printing trade, so he quit his job.

Anton's big problem along about this time, was to master the American language. His reasoning led him to believe that if he were employed on a farm, amongst Americans, where he would have to learn to speak the language to be understood, he would learn more quickly. With the help of an employment agency, he secured such a job on a farm near Barrington, Ill., but there too, he confronted complications. The food was very poor, the work was very hard and tedious, the hours were from early morning to late at night, with no opportunities to attend Church services and rest on Sundays. This would never do. Late one night he decided to leave this position. He packed his grips, climbed out the win-

dow of his room, and started across the fields towards the sound of a railroad train. He finally reached the depot late the next afternoon, and boarded a train headed back for Chicago.

Reasoning that he had gained quite a bit of experience in the building trades while still in Lithuania, Olszewski secured a position with a contractor who was tearing down an old house and building a new one on the same site. This was hard and heavy work, so he left that too, after completing the building.

This time he returned to the printing field, securing a job at another publishing house of a Polish newspaper. Soon, the newspaper went bankrupt, and that left Anton again without employment.

But wait, destiny took a hand in his life's course again, this time placing the printing shop in the hands of Lithuanians. Olszewski was appointed chief typesetter, but this position too soon faded, when the editor of the newspaper suddenly disappeared after publishing several uncalled for slander articles against leading citizens. The press remained deserted and abandoned for over 6 months, meanwhile, Olszewski had secured employment in a glass factory close by.

After a short time, one of the owners of the print shop met Anton and explained to him what difficulties he was having in selling the establishment, meanwhile paying rent and finding it difficult to do so for much longer. What to do?

After carefully considering every angle, Olszewski suggested to him that he publish a Lithuanian newspaper, suggesting that John Grinius would be the logical editor. Agreed! The first issue of "Lietuva" first greeted the public on December 6th, 1892, published in the small print shop that had meanwhile been moved to 18th and Blue Island Avenues. Eight issues of "Lietuva" appeared under original ownership, during the course of time, meanwhile the editor was planning the sale of the newspaper to a friend of his for the sum of \$200.00 cash and a chattel mortgage for \$300.00. The editor was successful in his underhanded plan, and as a result, the entire staff was fired and the editors personal friends, most of whom knew absolutely nothing about printing, were placed in charge of the various departments.

In 1893, Chicagoans saw the beginning of its first Lithuanian Parish, made-over from a purchased Lutheran Church and School, located in Bridgeport. Editor Grinius decided that his newspaper should be located near the newly organized church, so he moved the print shop again, without the permission of the chattel mortgage holder. This was cause enough for the owner to seize the property, as a retaliation for the forced sale some months previously. The shop again returned to the hands of its former owners.

(To be continued)

INKLINGS - -

by

GEORGE RUDELIS

BUY
WAR
BONDS

BUY
WAR
STAMPS

Lithuanians of New York will participate at the "New York At War" ceremonies to be held June 13th, if present plans being arranged by the Lithuanian Committee of 17 members will materialize. It is believed that this Committee will prepare a huge "float," gayly decorated and depicting the part that Lithuanians are playing in this national War effort, surrounded by about 200 young girls dressed in native costume. We Chicagoans would like to see pictures of the event in print, so that we can add them to our ever growing album of events at which Lithuanians have participated.

There'll be "big doings" in Pittsburgh, Pa., starting June 29th. That's the opening day of the Lithuanian Alliance of America Convention. Many Chicagoans attend, and most of them are looking forward to the gala events being planned for visiting delegates.

Chicago Park Commissioner Alexander Kumskis has notified us that this city's beaches will officially open June 27th, and those well-attended "swimming sessions" in the local parks on July 1st. Summer must really be on its way!

John Pilipauskas, member of "Draugas" editorial staff, walks down that church aisle with Betty Plekavičius on June 14th. All Saints Parish Church will probably be filled, if all of both young peoples friends attend the ceremonies.

Chicago's American Red Cross Chapter has instituted a "Public Relations Department," and one of that groups hardest workers is Mrs. Josephine Dauzvardis, wife of Chicago's Lithuanian Consul, Dr. Petras Dauzvardis. It is the purpose of the division to inform the public of its activities, to attend conferences about many questions that may arise from time to time with relation to the various phases of the organization work, and to train other persons in the vital work being carried on by the Red Cross.

Victor Sholis, former newspaperman of Chicago's "Daily Times," now is director of the Clear Channel Broadcasters radio organization with headquarters in Washington, D. C.

Michael Vaidyla, editor of the Lithuanian weekly "Sandara" was honored at a banquet arranged in honor of his 13th year as editor of that newspaper. The event was arranged by the Sandara Women's Chapter 100.

Three Lithuanian Brothers, members of the Makonis Family of Parsons, Pa., have been promoted to rank of Sergeant. Joseph Makonis is stationed at Roosevelt Field, Long Island, while his two brothers are at Camp Blanding, Florida.

Private John Smith Urban presented his first "Camp Show" at Camp Meade Maryland, last week. It was such a success that the Camp Chaplain asked him to make a tour of the Camp presenting the same show for other Companies. The program was presented entirely by soldiers of the camp, several of whom were dressed as "ladies." As director of the entertainment, "Smitty" received the approval of the entire audience. No matter where he goes, it appears that he's always gaining another step in his chosen career on the stage. Congratulations are in order.

PASEKMINGI TAUTIEČIAI

Krištopas ir Emilija Žemaičiai

PHILADELPHIA, PA. — Čia nepersenai, mūsų kolonijos darbštūs veikėjai, Krištopas ir Emilija Katiutė Žemaičiai, įsteigė puikų, pirmaeilį grožio saloną — "Emilia's Hairdressing Parlor." Ir reikia pasakyti, kad šiame naujame bizny mūsų tautiečiams labai gerai sekasi. Mat, Krištopas ir Emilija Žemaičiai yra malonaus būdo žmonės ir savo gražiu ir pavyzdingu gyvenimu įsigyjo daug širdingų bičiulių bei remėjų. Krištopas Žemaitis yra dar ir diplomuotas meno mokiny (garsaus mūsų kompozitoriaus, a. a. Miko Petrausko), visuomet paremia lietuviškąją spaudą, yra vienas pirmųjų Margučio skaitytojų ir lietuviškos dainos remėjų. Taigi jų naujo biznio įsteigimo proga, gerbdamas viengėnčius Žemaičius, drįstu viešai, per spaudą supažindinti juos ir su plačiąją mūsų visuomene.

K. V.

SVEIKATOS SKYRIUS

Tvarko

Dr. Steponas Biežis

Paskaitos būna antradieniais

Per radio iš WHFC 9:30 v. v.

SVARBU PAŽINTI DŽIOVĄ ANKSTI

Sunku būtų rasti žmogų, kuris nebūtų girdėjęs ligos — džiova ir kuris jos nebijotų. Reikia visiems žinoti, kad ši liga ištikro yra viena iš didžiulių ligų ir kad nuo jos ir šiais laikais dar labai daug žmonių miršta. Apsisaugojimas nuo džiovos palyginamai yra lengvas ir visiems prieinamas. Taipgi šios ligos priežastys ir pirmieji ženklai jau populiarizuojami per desėtkus metų ir visi gerokai jaja domisi, o visgi kaip tai neišaiškinamai ir dar dažniausiai pateisinamai šiandien visgi per daug žmonių džiova serga ir miršta.

Džiova daugiausia serga jaunuoliai, nors ir seniai nėra liuosūs nuo šios ligos. Kodel taip yra, sunku visiškai išaiškinti. Gal daugiausia esti delto, kad jaunuoliai būdami kupini energijos, ją visai eikvoja, dažnai persidirbdami, nepaiso ir reguliarių poilsų ir valgių. Užtat daug jaunuolių gyvendami tokį skubų gyvenimą dažnai nusilpnina savo gaivumo atsparumą arba kitais žodžiais sakant, per daug išdėvi, sukoneveikia kūno pajėgas, kurios ilgainiui nebegali išsilaikyti prieš džiovos bakterijų atakas. Panašiai dažniausiai žmogus suseraga džiova. Yra patirta, kad pilnai sveikas ir gerai užsilaikęs asmuo neturi progos susirgti džiova arba bent labai, labai retais atsitikimais. Taigi rūpestingas saugojimas sveikatos kasdieną yra geriausias ginklas apsiginti nuo džiovos.

Džiova veik visuomet prasideda išpalengva ir be jokių ženklų, tarsi tas nelabasai šunutis kasdamas išpasalų be jokio persergėjimo. Tokiu būdu ir tasai ligonis tik retai kada tegali nusakyti, kada iš tik-

rujų ta liga prasidėjo. Vienok ši liga dažniausiai prasideda paprastoj šaltio ženklais, kurie visiems labai gerai jau žinomi, ir apie ką nėra reikalo nė kalbėti. Tačiau tas tariamasai šaltis nepranyksta į savaitę, kitą, kaip kad paprastai esti. Vienok ligonis save vis ramina manydamas, jog už kelių dienų viskas baigsis laimingai, dažniausiai nė nesvajodamas, kad jis jau serga labai rimta liga, kurios kiekvienos dienos užtesimas gali reikšti ar jis dar galės pagyti ar bus priverstas mirti iš priežasties neapsižiūrėjimo ar nežinojimo. Taigi jei šaltis į kelias dienas neina geryn, tai jau laikas patikrinti ar kartais nėra ko rimtesnio. Jei panašiai visi darytų, tai mirtis nuo džiovos būtų nemaža retenybė, kas, žinoma, veik išimtinai priklauso nuo pačių žmonių susirūpinimo ir jų atsargumo.

Esti ir tokių atsitikimų, kame džiova pasireiškia visai veik be ženklų. Pastaraisiais atsitikimais asmuo nekosija arba labai mažai, o tik kartais jaučiasi kaip tai pavargęs, neturi energijos, nustoja apetito, žodžiu sakant, jis nesijaučia kaip reikėtų. Ši rūšis vadinama tyloji džiova. Neatsižvelgiant kokios rūšies džiova būtų, jos rimtumas vienokis ir pasekmės tokios pat.

Ar džiovininkas pagys ar ne daugiausia priklauso nuo to kaip anksti liga susekama. Juo anksčiau liga surandama, kada ji tik visai mažą dalį plaučių tėra apėmusi, tuo greičiau ligonis išgydomas. Kuomet liga surandama vėlai, kada dauguma plaučių jau sunaikinta, tai ir geriausi ekspertai su didžiausiomis pastangomis jau mažai ką tegali padaryti, nes naujų plaučių neįdėsi. Užtat už vis

svarbiausia kad ir prie mažiaušios abejonės aiškiai persitikrinti ar kartais nėra džiovos liga vietoje vilkinti ir laukti kas atsitiks. Ankstyvas susekimas džiovos reiškia ligoniui tik vakacijas keliems mėnesiams, nes jam išgydymas veik užtikrintas. Gi suvėlavus — reiškia ilgas kankynės sanatorijoje it galų gale mirtį. O jei pastarajame atsitikime ligonis kiek pasitaiso, tai jau jis geros sveikatos niekados nebegali tikėtis.

Tikras susekimas džiovos jos pradžioje nėra jau taip lengvas daiktas. Kartais priseina ligonį egzaminuoti pakartotinai, nes iš pirmo ar antro patikrinimo ne visada pasiseka surasti tikrus ligos ženklus. Čia, žinoma, ligonis privalo turėti kantrybės ir pilnai koopevuoti su savo gydytoju del niekieno kito, kaip tik savo gerovės. Kartais priseina daryti įvairius ir daug laiko užimančius tyrimus iki tikras diagnozas galima nustatyti. Čia ligoniui reikia turėti aiškus supratimas, kad tai visa daroma jo naudai, kad pasėka tų tyrimų jo ateities gyvybė glūdi.

Kokius tyrimus prireikia daryti, tai dažnai priklauso nuo daugelio faktorių, kuriuos geriausiai gali išspręsti jo gydytojas. Apart kitų, čia bus ne pro šalį paminėti Roentgeno (X-Ray) plaučių atvaizdas, kuris dažnai daugiau parodo, negu kiti tyrimai. Kad šis tyrimas yra taip išstobulintas ir taip svarbus, parodo šis faktas: Visų Amerikos laivyno ir kariuomenės naujokų yra traukiami plaučių atvaizdai, kurie parodo įvairias plaučių ligas, tuo tarpu ir džiovos. Pasirodo, kad tulas nuošimtis tų naujokų serga džiova, apie kurią ne tik nieko nežinojo, bet manė esą visiškai sveikais.

Džiova, kaip minėjau pradžioje šio straipsnio, gali pasireikšti ir plisti su visai menkais ir nežymiais ženklais, kurie ne vieną suvadžioja ir taip pat ne vieną nuvaro į kapus. Jeigu žmogaus "šaltis" neina geryn į priprastą laiką, jeigu žmogus taip sakant nesijaučia kaip reikia ir nesijautimas nerodo pagerėjimą, — tai nevilkinant reikia aiškiai persitikrinti ar kartais tai nėra džiovos pradžia. Aiškiai žinokime ir visados atsiminkime, kad džiovos bakterijos kada iš pasalų be jokios pasargos.

Rašo Pūstapėdis.

Č I A P S U I

Vinikas pasakęs; Tarp sandariečių ir vienybiečių skirtumo nėra. Vienas kūnas vienas, kraujas ir vienoda dvasia." Su dvasia, tai jau kaip dedama, bet vienodas kraujas — labai gerai. Reikalui prisėjus galės vieni kitiem paskolinti viena kitą lašą kraujo. O ypatingai prieš S.L.A. rinkimus pusėtinai kraujo "išsiveistina". . .

Nekurie žmonės Pruseiką, Stilsoną ir Strazdą vadina "sklokininkais." Tas labai negerai. Jie ne "sklokininkai," bet "refjūdžys". . .

Vadinasi, Anglijos ir Amerikos armijos generolai ir kiti karo žinovai, prieš Andriulį ir Pruseiką, tai tik niekis. Juodu geriau žino kuomet, ir kur, turi būt atidarytas "antras fruntas." Tai ot, broliuk, galvos ne kopūstai! . . .

Juk nesenai tavorščiai sakė: "Nemanykit Rusija nėra tokia durna, kad maišytūsi į kapitalistinį karą. Jinai lauks pakol jie besimušdami privargs. Tuomet Rusija duos į kailį visiems ir juos paklupdys ant kelių." Taigi dabar apsimetęs žioplu ir panašiai galėtum pasakyti. Amerika ir Anglija dabar lauks, pakol tie du diktatoriški gaidžiai nusikamuos, tuomet demokratiškos valstybės duos jiems abiem į kailį ir paklupdys abu. . .

"Dirvoj" No. 21 tilpo ant galvis "Lietuviškos ašies spekulacija." Well, aš trumpai galėčiau dar pridurti, kad Chicago, tik ir yra spekuliantų lizdas. Čia kada tai gimė "Kujola ir Bingola," o dabar garnys parnešė L.T.T. Ir tas naujagimis "Eltytukas" yra po gera priežiūra: du "daktarai" ir vienas profesorius. Kitaip sakant: pusantro kataliko ir vienas cicilikas. . .

Kas iš to, kad nauja gadynė, bet vartoja senai nudėvėtus Pjušo skymus. Kaip toj dainoj: "Jaunų metų — seno veido". . .

Turiu pasakyti, kad laimingas pasaulis vien tuom, kad Lietuvų maža tauta. Nes mes per daug tūkstančių metų kiekvieną dieną "pietus" valgom ir valgom. Jeigu būt didesnė, tai jau būt senai "pietų" nebelikę ir butome priversti atsisukti į antrą pusę ir graužti "žiemius!"

O kaip yra malonu būti S.L.A. seimo delegatu! Tai jau manau, kad nei "suprais parėj" nebus taip gerai. Jau dabar nekurie išrinktieji į seimą delegatai daro namie praktikas: ranką iškelia ir vėl nuleidžia. . . ir taip kartoja po keletą kartų į dieną. . .

Pianistą Bacevyčių pradėjo iš visų pusių tasyti kaip maži vaikai katę už uodegos. O tas žmogus bažijasi būk jis nepažįsta komunistų. Jeigu taip tai atleiskit jam nes matyt, jis turi "trumpą" atmintį.

Daktarai vis žmonėms aiškina, kad kopūstas turi daug geležies. Tai ot dabar žmonės nustojo valgyti kopūstus. Sako reikia laikyti dėl defense." Bet aš visgi netikiu, kad iš kopūstų galėtų nuliet kanuolę.

Visgi reikia pripažinti, kad komunistai yra sveikiausi žmonės. Štai pavyzdžiui paimkit Chicagoj "Draugą," arba "Naujienas," ten rasit po pusę tuzino mirties pranešimų. O "Vilnį" — retai kada rasi. Vadinausi, kurie ne komunistai, išmirs, tada komunistai galės valdyti pasaulį. . .

Man regis, kad rusai geresni žmonės negu lietuviai. Kuomet rusai atėjo į Lietuvą, tai lietuviai baisų armydėlį sukėlė. O kaip dabar lietuviai užėmė Sibiriją, tai rusai nė pusę žodžio nesako. Taigi kokių paibelų mes iš tų rusų norim?!

Man suvis nėra nuostabu, kad komunistai tapo demokratijos šalininkai. Juk ir Judošius buvo Kristaus apaštalu. Tai kodėl negalima būti demokratijos šalininku ir progai pasitaikius demokratiją parduoti Hitleriui arba Stalinui.

Nauja Marselietė

(Sena gaida)

Atsisakom nuo savo idejų,
Apsivalom nuo Marxo barzdos.
Jau tas biznis nuėjo ant vėjų,
Jieškom dabar kitokios rodos.

Prie buržujų, draugučiai keliausim,
Prie privalgiusių stosim žmonių,
O išalkusiems kelnias numausim,
Lai jie eina nuo mūs, po velnių! . . .

Marš, marš, mes visi susikibę,
Drąsiai traukim į atbulą pusę.
Pirmyn, pirmyn, pirmyn! . . .

Šaukim Joną, Pijušą, Motiejų
Ir užtraukim hymną tautos!
Atsistokim ant kojų abiejų.
Neturėjom seniau tos mados. . .

Laikai sunkūs dabar jau atėjo,
Nebenori nei "mulkia" tikėt. . .
Dvasia Marxo suvis išdulkėjo,
Kitą "skymą" turėsime pradėt!

Marš, marš, visi drąsiai pas "liaudį"
O užuodę jie mus, tegul čiaudi! . . .
Pirmyn, pirmyn, pirmyn! . . .

Pūstapėdis.

PIPIRIENĖ

Kadaise tai buvo Petro užsigynimas, o Povylo atsivertimas. Tai yra dvi "pė" (P. P.) Dabar jau galima priskaityt ir trečią p. Pjušo atsivertimą. Visą laiką Pjuša smerkė "krikdemų" politiką, bet dabar ji jam — "Oki-Doki." Pamatysim vieną gražią dieną beeinaš Pjuša į "Brolių Farma" pasikišęs Marxo kapitalą po pažastę, ir ten ant laužo sudeginęs, pasima skaityt šventųjų gyvenimą.

Moterys, kurios mėgsta kitoms per laikraščius duoti "patarimus" kaip reikia gaminti valgiai, pačios dažnai valgo restauranuose. Įsikan-da gysluotą šmotą jautienos ir tąso kaip kalakutas naginę. Dantim neatkanda, o peilis neima. Tai ot, ir dėk šmotą dinamito, kad nori gauti kashį kitą. Bet ką jos vargšės darys, kad pačios nemoka pasigaminti.

Dievas pasakė: Žmogau dirbk ir aš tau padėsiu. Žmogus dirba ir Dievas jam padeda. Bet žmogus sako: "Dieve, tu netik man padėdi, bet ir padėdi atimti iš manęs, ką aš uždirbu."

Demokratija, tai yra keistas dalykas. Kiti sako demokratija suteikė žmogui laisvės žodį su kuriuo gali teisybę pasakyti. Nugi "patrajjikit" pasakyti teisybę, tai žinosite kas yra demokratija.

Chicagoj atsirado tokių lietuviškų politikierių, kurie turi daugiau drąsos negu proto. Jie pasako žmogui: "Tu nesikišk į mūs tarpą nes tu nesupranti nieko!" Vadinasi, jeigu tu supranti jų "krukat sky-mus," tai tu tylėk, o mes su "sky-mu" ir "Dievo pagalba" darbuosimės...

Pūstapėdis.

LAIMĖS KALENDORIUS

(Juokingai Teisingas)

Birželis Mėnuo

Diena Kokia tavo laimė?

- 1 Norėsi visur vadovaut. Tau nesiseks. Būk nusižeminęs.
- 2 Žemdirbystė tau geras pelnas.
- 3 Nepasiduok blogai įtakai. Ieškok gerų draugų.
- 4 Mylėsi muziką. Mokinkis dailės.
- 5 Išdykavimas neatneš tau laimės. Susilaikyk.
- 6 Mirtis tave norės jaunystėj pakirsti. Užsilaikyk sveikatoj.
- 7 Būsi garsus.
- 8 Ašaros ir vargai lydės visą gyvenimą, ale nenusimink.
- 9 Nepasisekimus pergalėsi.
- 10 Daug gerų darbų nuveiksi visuomeniniame gyvenime.
- 11 Susilauksi didelę šeimyną ir gyvensi labai gražiai.
- 12 Juokis tada, kada bėdos ir vargai tave užklups.
- 13 Norėsi daug turto įsigyti, ale nepasiseks.
- 14 Tikėk kad darbas tave laimingu padarys.
- 15 Pirk, parduok ir taupyk.
- 16 Tau seksis žuvių prekyba.
- 17 Nesimokink dainuoti. Viskas gerai seksis.
- 18 Būsi stiprus kune. Lavink dvasią ir mokinkis.
- 19 Meilėje ištikimybė ir laimingas apsivedimas.
- 20 Kelionėje rasi laimę.
- 21 Dideli turtai ir garbė.
- 22 Nevažiuok niekur. Vietoje ir akmuo apželia.
- 23 Kiaulių prekyba, tavo gerbutis.
- 24 Verskis ūkiu. Susilauksi ilgo amžiaus.
- 25 Nevedęs šeimynos neturėsi.
- 26 Nesidžiaug žmonių pagyrimu. Jie veidmainiaus.
- 27 Saugokis merginų, o merginos — vaikinų. Šiaip viskas seksis.
- 28 Būk drąsus savo pasieligime ir neužgaul draugų.
- 29 Tikėjimas daug padės. Melskis ir dirbk.
- 30 Vesk jaunas; būsi laimingas.

Į PERGALE!

PIRKIME U.S.A. KARO BONUS IR STAMPAS

POLITIKOLOGIJA

Nepataikė į "cielių"

Kodel Lietuvoje šaudo lenkus? Kodel? Londonas pranešė kad Lietuvoje sušaudyta 400 lenkų, geg. 27 d. Galėjo sakyti "žmonių." Nejaugai anglai nori pasigerinti lenkams ir pasauliui parodyti, kad Lietuvoje yra tiek daug lenkų, ir jie tik vieni, kovoja prieš nacių okupaciją?

Chicagos kai kurie lietuviai susibūrę prie "krikdemų bloko," mėgina "varyti" politiką su lenkais. Drauge tilpusi kritika "Dėdytės Jeronimo," lyg ir pasisako pati, koki "gudrūs" lietuviai politikieriai. Jie matai, "apmaus" lenkus..... Lenkai sužinoję apie tokias varomas lietuviškų politikierių "gudrybes," tuojuo "pasižabos" juos, kaip žydas kumelę, kad tie vargšai laisvai nei nusičiaudėt negalės. Lenkai yra daug gudresni už lietuvius. Jie mus "aprovė" ne vieną kartą; delto reikia pasisauget.....

Žemaičiai sakydavo: "Su ponu neik medžiot"..... Tas pamokinimas tinka mūsų "politikieriams," kurie su tais "ponais" ruošiasi eit medžiot Lietuvai Nepriklausomybės.....

Draugas Margučiu pastebi, kad jis ne savo "dinstu" užsiima. Margutis turi tik juoktis ir dainuoti, o politika tegul palieką kitiems..... Well..... Margutis yra muzikos, juokų, dainų ir visokologijos žurnalas. Jis visko po truputį įdeda į savo skiltis. Kas jau čia blogo, jeigu "patarkuojama" politikieriai? Jei-gu Margutis ištesėtų, tai ir kari-katūras nupieštų ir idėtų. Draugas pataria su "dzimdzi-drimdzi" užsi-imti. Margutis su "dzimdzi-drimdzi" nepersiskyrė. Kasmet jis su-ruošia "dzimdzi drimdžiškų" vai-dinimus savo parengimuose. "Dzim-dzi-drimdzi" anųo laiku buvo kaip tik PATRIOTIŠKAI-POLITIŠKAS vadevilis. Margutis jo darbą tęsia ir toliau.

Anais metais "Dzimdzi-drimdzi" gastroliuodamas vis kam nors "už-važiudavo:" "Aukų" Lietuvai rin-kėjimas, "šėrų" įvairių bendrovių pardavinėtojų, "lašinių skutimo bendrovės" členams, "munšaino" virėjams ir t. t. Niekas nepy-ko, o vien tik gardžiai pasijuokė iš "dzimdzi-drimdzi"..... Be juokų, buvo ir patriotiškų "numerų," bu-

Tiktai Vienas Doleris!

Tiktai Vienas Doleris!

DAINOS IR MUZIKA

Piknikų Sezonas Prasidėjo — Dainuokime Visi!

SPECIALUS NUPIGINIMAS

Keturi Leidiniai, vertės \$2.75, už VIENĄ DOLERĮ

Kiekvienas Margučio Skaitytojas Turėtų Pasinaudoti Pats Ir Savo Draugui Padovanoti Šias Dainų ir Muzikos Knygas-Leidinius.

1. Margučio Dainos II Dalis	\$1.00
2. Muzika ir Dainos	\$1.00
3. Dainuok (Mokykloms dainelės)	.50
4. Piknikams Dainelės	.25

\$2.75

Visi Leidiniai už VIENĄ DOLERĮ

Tiktai Vienas Doleris!

Tiktai Vienas Doleris!

P. S. Šis nupiginimas tik trumpam laikui. Margutis minėdamas penkioliktuosius metus gyvavimo, skelbia savo Skaitytojams šį nupiginimą. Pasinaudokite Jūs, o jeigu Jums nereikalinga, tai padovanokite savo draugui. Pri-siųskite per laišką VIENĄ DOLERĮ ir nurodykite kam pasiųsti tas dainų knygas. Laiškus adresuokite —

M A R G U T I S

6755 S. Western Ave., Chicago, Illinois

vo dainų, kurias pritaikė Margučio redaktorius. Jis gyvas ir tebe-gyvena mūsų tarpe. Jo "dzimdzi-drimdziškų" veikimas tebetęsia-mas. Todel Draugui neverta Mar-gučio "Jeronimui" išmetinėti už "dzimdzi-drimdziškų" kritikas. "Je-ronimas" ir Margutis yra patriotai ir jie turi kada-ne-kada "pastebėti" mūsų šiams "politikieriams".....

Katalikas-Nekrikščionis Demokratas.

1942		JUNE						1942	
SUN	MON	TUE	WED	THUR	FRI	SAT			
	1	2	3	4	5	6			
7	8	9	10	11	12	13			
14	15	16	17	18	19	20			
21	22	23	24	25	26	27			
28	29	30							

ŠIA NEDĖLĖLĖ

Liaudies daina

Mišriam Chorui
parašė St. Simkus.

The musical score is written for a mixed choir (Soprano, Alto, Tenor, Bass) and piano. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 3/4. The piano part begins with a *pp* (pianissimo) dynamic. The lyrics are written below the vocal staves. The score consists of two systems of music. The first system covers the first two lines of the lyrics. The second system covers the next two lines. The piano part includes various musical notations such as chords, single notes, and rests, with some measures marked with a 'Ped.' (pedal) symbol. The final measure of the piano part in the second system is marked with a 'pp' dynamic and a fermata.

SOP.
ALTO

TENOR
BASS

PIANO

pp

Šia ne-dė - lė - lė per ne - dė - lė - lė

šė - riau bė - ra žir - ge - li šė - riau bė - ra žir - gelį.

8...

pp

Aš pasišėręs pasibalnojęs
Pas mergelę nujojau, pas mergelę nujojau.
Tai gražiai bėgo bėras žirgelis
Galvelę palenkdamas, galvelę palenkdamas.

O kai prijojau rūtų darželį,
Sustoj žirgelis bėgęs, sustoj žirgelis bėgęs.
Oi aš mislijau, oi aš dumoju,
Ko žirgelis sustojo? ko žirgelis sustojo?

O tai, ten būta mano mergelės,
Žaliam rūtų daržely, žaliam rūtų daržely.

IŠ "JAUNOSIOS LIETUVOS" VEIKIMO

Šį skyrių veda Balys Armoška.

PAVYZDŽIO MINTYS JAUNIESIEMS

a. a. A. Olšauską Atsiminus

Tik keliolika dienų praslinko, kaip liūdnas Šv. Jurgio bažnyčios varpo skambėjimas išlydėjo amžinam poilsui, tos kolonijos steigėją ir darbštųjį kūrėją, o lietuvių nuosavybių kampelis Šv. Kazimiero kapinių juodoji žemelė, priglaudė vieną kilnią lietuvių asmenybę — **ANTANĄ OLŠAUSKĄ**.

Vyresniojo amžiaus lietuviams nereikia aiškinti A. Olšausko veiklą ir darbus nes jų gilūs gailėsio atsikvėpimai liūdią, jo buvusią kilnią asmenybę lietuviams ir lietuvių. Bet jaunuosius mes turime raginti, duoti pavyzdžių, turime jiems tiekti tų minčių kurios didesne ar mažesne dalimi paskatintų jų mintis ir veiksmus, kad jie gyventų lietuvių jausmu, stipresniu pasiryžimu veikimui.

Buvęs Lietuvos ministras Amerikos Jungtinėms Valstybėms **B. K. Balutis** rašydamas apie jaunuosius ir **A. Olšauską** sako:

— Labai dažnai pasitaiko, kad žmogus vos pradėdamas skleisti savo jaunatvės žiedus, mums teikia ko gražiausių vilčių ateičiai — savo kilnu būdu, savo gabumais, savo darbštumu ir entuziazmu, savo ištverme ir pasiryžimu visuomenės gerovei dirbti!... Tauta, visuomenė daug iš jo laukia... Ir labai dažnai (mūsų nelaimei per dažnai) šios viltys neišsipildo!... Labai dažnai atsitinka šitaip: kol jis nužygiuoja savo gyvenimo taku, gyvenimo audros jo jaunatvės gražius žiedus, aplamdo gražių vaisių žadėjusias šakas. Pasilieka tik plikas, aplamdytas stuobrys, į kurį nė vienam nemalonu nė pažiūrėti!...

Gaila kad mūsų tautoje tokių stuobrių randasi labai daug tad tokiems A. Olšauskas turi būti pavyzdžiu. Juk jis atvyko į šią šalį visai neturtingas, tik jaunas, sveikas ir stiprių lietuviškų minčių jaunuolis. Pradėjo sunkią, bet atkaklią kovą dėl gyvenimo rytojau, jis pradėjo veikti ne vien savo asmens gerbuvui, bet visuomeniai — savai lietuvių, kurioje jo veikla pasiekė aukštos reikšmės ne vien lietuviuose bet ir svetimačiuose. **P. Jurgėla** apie A. Olšauską rašydamas vienoje vietoje apie jį pastebi taip:

— Tos paskolos, tie visi iš airių išpirkti namai, parduotuvės, bankas, laikraščio "Lietuvos" spaustu- vė ir tūkstančiai išleistų knygų siekė netoli dviejų milijonų dolerių vertės.".....

Taigi A. Olšausko jaunų dienų žydėjimas ir veikla davė tų gražių vaisių, kurie mūsų tautą neapvylė. Ką jis jaunas pradėjo, tą ir tesėjo. Laiptas po laipto lipo viršun su bujojančia veikla ir pasitikėjimu savo tautiečiuose. Ir čia apie tą jo veiklą rašo **B. F. Simokaitis**:

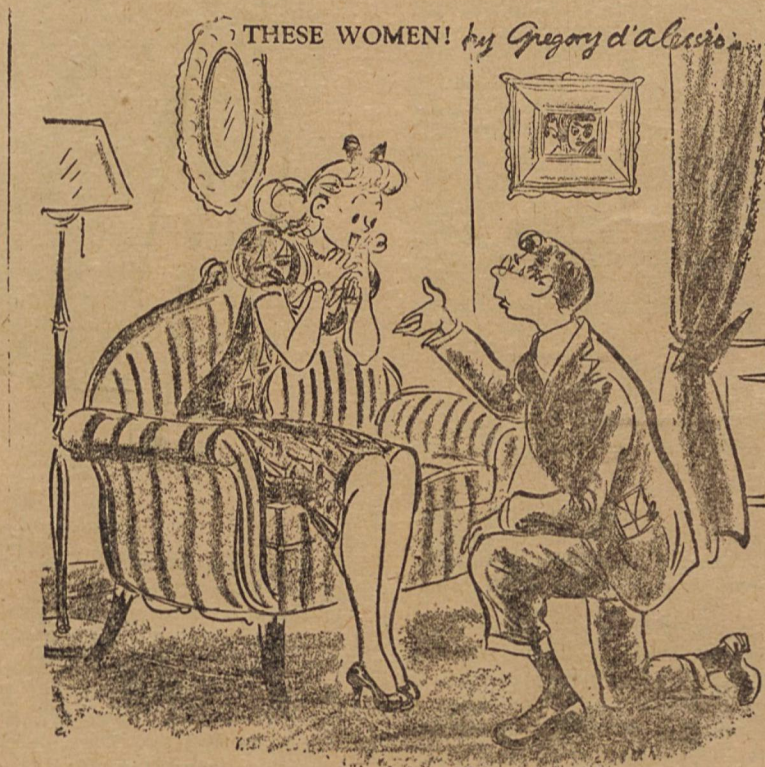
— Pažvelgus į Amerikos lietuvių visuomenę, į ankstyvąją lietuvių išeiviją ir tautinės sąmonės auklėjimą; tenka pripažinti, kad ne visuose lietuviuose buvo pastebimas noras lietuvių palaikyti ir stiprinti. Teisybė buvo vienas kitas toks pasiryžėlis. Ir tokiam mažame, tų pasiryžėlių būrelyje, jai ne pirmą-

ją, tai bent žymiąją vietą užėmė **Antanas Olšauskas**. Plačioje Amerikos lietuvių visuomenėje Antano Olšausko vardas jau skamba per daugelį metų. Turbūt nėra Amerikoje tokios lietuvių kolonijos, kurioje lietuviai nebūtų žinoję ar girdėję ką nors apie **Antaną Olšauską**.

A. Olšauskas nebus istorijos užmirštas, nes jis gyveno lietuviu ne tam kad pražysti ir vėl nuvysti, kaip ta gražioji pavasario gėlė Žibutė. Jo išleistoji spauda dar ilgai turės žydrinčios ir vertingos reikšmės su ta stipria susipratusio lietuvių dvasia. Ir ta tautai nemirštamoji ypatybė, perėjo į jo palikuonį **adv. Antaną Olį**. Čia tinka paminėti gražūs komp. **Antano Vanagaičio** išsireiškimas:

— Tad argi reikia didesnio patirto, kaip senukas A. Olšauskas, kuris savo vietoje palieka įpėdinį su lietuvių dvasia!

Daugiau tokių veikėjų! Jie atlietuvin Amerikoje gimusių lietuvių jaunimą! Ar daug yra tokių lietuvių, kurie baigė aukštuosius

— Baltrau, ar tu nori man pasakyti, kad nori kad aš būčiau pusininkė tamstos **KARO BONŲ** taupymo?

mokslus ir neišsižada savo tėvų kalbos? Didesnė dalis nutolsta nuo tautinių darbų lietuvių bei.

Advokatas Antanas Olis nuo pat jaunatvės pamėgo savo tėvelio kalbą, lietuviybės ideologiją, ir mes jį matome pirmose lietuvių veikėjų eilėse."

Taigi ar nevertėtų, ypatingai jauniesiems, parėjus šiomis mintimis, kurios liūdi, kad garbingas tas lietuvis ne vien savo draugų tarpe, bet visoje tautoje ir kitataučių tarpe, tiek kiek jis gali savo tautos vardu duoti bei palikti tų dvasinių vertybių kurios amžiams lieka garbingai vertinamos.

Tebūna pavyzdys mums, jaunieji, tie pirmtakūnai, kurie nesibijojo lietuviybės pareikšti ir skleisti savo tautos bendruomenėje.

B. Gediminas.

P a s t a b o s

Mes, Chicagos Lietuviai, būriais traukėme atlinkyti savuosius, palaidotus, tai Šv. Kazimiero, tai Tautiškos kapinėse. Kiek supilta naujų kapelių bėgyje vienu metu! Prisiminėme praeitį, kurioje tai vienas tai kitas mirusis buvo gana žymus asmuo, vienas turtingas, kitas vargšas. Ir visus priglaudė lygiai ta pati žemelė. Taip mes juos prisiminėme. Bet ar kas nors prisimena mūsų brolius ir seseles anoje pusėje vandenyno, kurie žuvo nuo žiaurių okupantų? Tūkstančiais žuvo nuo raudonojo tyrono rankos, tūkstančiais žuvo nuo rudojo nacio. O kiek dar žūs? Kiek tenai supilta kapelių per praeitus du metus?

Ištisose laikraščiu špaltose, matytis šimtai žinomų pavardžių, kurie išvežti Rusijos gilumon. O ar žino kas, kad bent vienas iš jų dar gyvas?

Kad greičiau panašių aukų skaičius sumažėtų, kiekvieno piliečio pareiga pirkti Amerikos Jungtinių Valstybių Karo Bonus ir Ženklus.

Bruno Katauskas iš Texas Valstybės rašo kad laimingai pasiekė vietą ir pradeda pilnai apsiprasti su kariuomenės gyvenimu. Sako: "Daug aš čia išmoksiu, ko civiliniame gyvenime nei sapnavau. Bravo Bruno! Tokių karių Dėdei Samui reikia!"

Iš Alberto Raugelio pakol kas nieko negirdėtis. Bet turėkime viltį; jis atsilieps.

Dain. Jonas Urbonas taip-gi rašo, kad neblogai sekasi kariuomenėje. Galų gale ir jo laukiamoji svajonė išsipildė. Laimingai gyvuok ir sugrįžk pas mus atgal, pilnu laimėtoju!

Teko patirti, kad dr. Nares-Narijauskas, keli metai atgal buvęs "Margučio" sveikatos skyriaus vedėjas, taip pat stoja kariuomenėn. Tai bus antras daktaras iš "Margučio" M-Perijos. Kiek laiko atgal išvyko dr. Jacobs, kuris randasi Waukegane.

Šiuo skyriaus vedėjo pusbroliu Jonas Mikaitis, taipgi išvyko kariuomenėn. Pakol kas, randasi Camp Grant, Rockforde.

B. A.

K a l v i s

Buvo kalvis turtingas,
Kalė kirvius, lopetas.

Tikšt, takšt, takš, takš takš
Kalė kirvius, lopetas

Mūs kalvelis pavargo,
Atsisėdo prie kluono.

Tikšt, takšt.....

Atsisėdo prie kluono,
Gėrė pieną su duona.

Tikšt, takšt.....

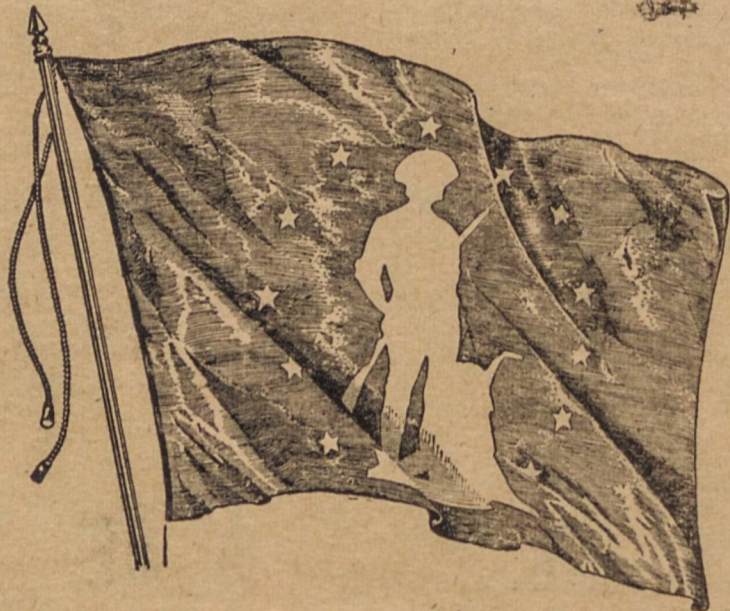
Pasivalgęs ilsino,
Vario pypkę kūrino.

Tikšt, takšt.....

Vario pypkę kūrino,
Juodus ūsus sukino.....

Tikšt, takšt.....

SYMBOLIS PATRIOTIZMO

"Minute Man" Aukštai Plevėsuoja! — Čia matome naują "Minute Man" Karo Bonų Vėliavą nupieštą ir išleistą Iždo Departamento dėl kompanijų ir organizacijų, kurios atsiekė daugiau kaip 90% savo pasidarbavime pirkdamos Karo Taupymo Bonus per savo darbininkus arba narius, naudojantis sistematišku pirkimo planu. "Minute Man" figūra yra balta, atspausdinta ant mėlyno fono, ir apsupta su 13 žvaigždžių, reprezentuojančių mūsų šalies pagrindines valstijas. Sulig Iždo Departamento pranešimo, kuomet kompanijos, darbininkų unijos ir kitos organizacijos pasiekia 90% Karo Bonų pirkimą, jos gauna specialią "Minute Man" Atžymėjimo Certifikatą pasirašytą sekretoriaus Morgenthau, State Administratoriaus ir State Chairman'o War Savings Staff. Tas certifikatas duoda galią savininkui iškelti vėliavą, kuri dabar yra gaminama įvairaus didumo ir parduodama už nustatytą kainą pas visus leidimą turinčius pardavėjus.

MUZIKA IR DAINOS

DIDELĖ KNYGA SU GAIDOMS

Kaina \$1.00

REIKALAUKITE MARGUTY — ADRESAS —
6755 South Western Avenue, Chicago, Ill.

RADIO LAIKRAŠTIS

Vienuolikti metai kaip Margutis pasitarnauja Chicagos ir apilinkės lietuviams žiniomis, pranešimais, paskaitomis, dainomis ir muzika iš

WHFC
(1450 kil.)

radio stoties. Kas vakarą, išskyrus sekmadienį (sekmadieniais 1 val. po piet) lygiai 9:30 Margutis prabyla į kiekvieno radijušą "Labas vakarėlis!" . . .

EXTRA! Penktadieniais ir Šeštadieniais 7 val. vakare. Du extra programai.

MARGUČIO ŠTABAS

Vedėjai programo — A. Vanagaitis

adv. A. Lapinskas

Teisių Skyrius — adv. A. Oliš

Sveikatos Skyrius — dr. St. Biežis

dr. St. Jakubs

Istorijos Skyrius — V. S. Jokūbynas

Juokų Skyrius — "Baliramiejus" ir

Cecilija," "Dedytė ir Tetytė"

CONRAD

FOTOGRAFAS

Studija įrengta moderniškoms pirmos rūšies su užlaidomis ir Hollywood šviesomis. Darbas garantuotas.

420 W. 63rd St.
tel. Eng. 5883-5840

DIRVA

Savaitraštis leidžiamas Clevelande

Redakt. K. S. Karpus

Kaina metams \$2.00

Adresas:

6820 SUPERIOR AVE.

Cleveland, Ohio.

Darbininkai ir visi..... Pirkite
War Savings Stamps ir Bonds!

Parduodam Vilnonius Švederius. Dideliems ir Mažiems.
Vilnonės Pirštines. Vilnonės Kepuraites Mažiems Vaiku-
čiams. Vilnonės Kojines dėl Vyrų ir Moterų. Vilnoniai
Apatiniai Marškiniai dėl Vyrų.

BRIDGEPORT KNITTING MILLS

F. Selemonavičius, Savininkas

504 West 33rd Street, arti Normal Ave.

Tel. VICTory 3486

Chicago, Ill.

ANTANAS A. OLIS

ADVOKATAS

Vidurmiesty: 134 No. La Salle St.

Tel. RANDolph 0332

Bridgeport: 3252 So. Halsted Street

Valandos: nuo 7 iki 9 vakare

Tik ketvirtadieniais

Telephone CALumet 6945

MARGUTIS

Metams \$2.00

Pusei metų \$1.00

6755 S. Western Ave.

Chicago, Ill.

REUMATISKI

SKAUSMAI

Deksno Galinga Mostis, su-
daryta iš daug skirtingų ele-
mentų, turi savyje galingą ši-
limą. Šildydama galingai, ištar-
pins Reumatiškus skausmus,
rankų, kojų skaudėjimą ir tir-
pimą, dieglius, šaltį. Daugumui
žmonių pagelbėjo ir tamstai
pagelbės. Nélauk ilgiaus, ale
tuojaus įsigyk. D E K E N S
O I N T M E N T, arba rašy-
kite į dirbtuvę. Kaina 75c,
\$1.50.

DEKENS OINTMENT COMPANY,

Hartford, Conn.

KOPLYČIOS DYKAI

Visose Miesto Dalyse

AMBULANCE

Dieną Ir Naktį

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIŲ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS

I. J. ZOLP

1646 West 46th Street

Tel. YARds 0781-0782

LACHAWICZ IR SŪNAI

2314 West 23rd Place

Tel. CANal 2515

42-44 East 108th Street

Tel. PULlman 1270

P. J. RIDIKAS

3354 South Halsted Street

Skyrius: 710 West 18th Street

Visi telefonai: YARds 1419

J. LIULEVIČIUS

4348 So. California Avenue

Tel. LAFayette 3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 Lituanica Avenue

Tel. YARds 4908

ANTHONY B. PETKUS

1410 South 50th Avenue

Tel. Cicero 2109

6812 So. Western Avenue

Tel. GROvehill 0142

MAŽEIKA IR EVANAUSKAS

3319 Lituanica Avenue

Tel. YARds 1138-1139

LEONARD F. BUKAUSKAS

10821 So. Michigan Avenue

Tel. PULlman 9661

